Kommunledningsutskottet 2025-10-14

Plats och tid	Tingssalen, tisdagen den 14 oktober 2025, kl 08.40-15.00
Beslutande	Jonas Erlandsson (S), ordförande Per Gröön (C) Lars Elmborg (KD)
Ej beslutande	
Övriga deltagande	Lennart O Werner, kommunchef Agneta Rodriguez, kommunsekreterare Aline Sales, chef för samhällsservice och teknik, §§ 212-215 Cecilia Albertsson, chef/projektledare, §§ 212-215 Jens Pettersson, chef/projektledare, §§ 212-215 Åsa Landberg, näringslivsutvecklaren, § 223 Christina Axelsson, personalchef, § 226 Martin Nilsson, ekonomichef, § 230 Bianca Michel, ekonom, § 230 Emil Stille, stadsarkitekt, §§ 231-234 Axel Magnusson, GIS-ingenjör, §§ 231-234
Utses att justera	Lars Elmborg (KD)
Tid och plats för justering	Protokollet justeras digitalt Paragrafer 211 - 235
Underskrifter Sekreterare	Agneta Rodriguez
Ordförande	Jonas Erlandsson
Justerande	Lars Elmborg

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/Styrelse	Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum	2025-10-14
Datum för anslags uppsättande	2025-10-20 Datum för anslags nedtagande 2025-11-11
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset
Underskrift	*Agneta Rodriguez*

KU § 211 DNR: KU.2025.6

Godkännande av dagordning

Kommunledningsutskottets beslut
Dagordningen godkänns.

KU § 212 DNR: KU.2025.303

Renhållningstaxa 2026

Ärende:
Förslag till justering av renhållningstaxan med 3 % från och med 1 januari 2026.

Bakgrund/Ärendebeskrivning
Renhållningsverksamheten finansieras via taxa i enlighet med kommunallagens självkostnadsprincip och likställighetsprincipen, samt kommunens avfallsföreskrifter/renhållningsordning.

Renhållningstaxan har under de senaste åren hållits stabil, vilket har bidragit till en god kostnadskontroll och ekonomisk balans inom verksamheten. Trots i huvudsak oförändrad kostnadsbild påverkas verksamheten av:

- Allmän inflation
- Lönerevision 2026
- Indexreglerade entreprenader samt nya/pågående upphandlingar (insamling/transport, behandling),
- Nödvändiga system- och tillsynskostnader (vägning/rapportering/IT).

En höjning om 3 % bedöms tillräcklig för att bibehålla balans och undvika underskott under 2026 utan att skapa avgiftsryck framåt.

Konsekvenser:
Den föreslagna höjningen motsvarar den genomsnittliga kostnadsökningen för verksamheten och bedöms vara tillräcklig för att bibehålla nuvarande servicenivå.

Höjningen är marginell för hushållen men avgörande för att undvika framtida ekonomiska obalanser.

Kommunledningsutskottets förslag
Renhållningstaxan höjs med 3 % från och med 2026-01-01.

Förvaltningen Samhällsservice och Teknik ges i uppdrag att informera berörda invånare och uppdatera kommunens webbplats samt e-tjänster i enlighet med beslutet.

KU § 212 DNR: KU.2025.303

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse Renhållningstaxan 2026.docx

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 213 DNR: KU.2025.302

VA-taxa 2026

Sammanfattning

Ekonomin i VA-verksamheten är i balans innevarande år, men med oförändrad taxa prognostiseras underskott 2026 till följd av ökade driftkostnader och planerade investeringar. Förvaltningen föreslår därför att VA-taxan höjs avseende både fast och rörlig brukningsavgift, med 4% % (fasta avgiften) och med 2% (rörliga avgiften) från och med 2026-01-01, för att säkerställa kostnadstäckning och långsiktig reinvesteringstakt. Detta är en lägre höjning jämfört med föregående år.

Bakgrund/Ärendebeskrivning

- Kostnadsbilden för kritiska varor och tjänster (kemikalier, energi, entreprenader, reservel, labb, slamhantering m.m.) har ökat.
- Kommande investerings- och reinvesteringsbehov i ledningsnät, vattenverk/avloppsreningsverk driver kapitalkostnader och underhåll.
- Nationellt ser vi betydande taxehöjningar i många kommuner för att möta samma kostnads- och investeringsläge.
- En höjning med 4 % på fasta avgiften och 2% på rörliga avgiften bedöms vara miniminivå för att upprätthålla självkostnadsprincipen och undvika att skjuta kostnader på kommande år.

Kommunledningsutskottets förslag

VA-taxans fasta avgift höjs med 4 % och den rörliga avgiften med 2% från och med 2026-01-01.

Uppdra åt Samhällsservice & Teknik att uppdatera taxetabeller och föreskrifter, genomföra nödvändiga systemändringar samt kommunikationsinsatser inför ikraftträdandet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse VA-taxan.docx

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 214 DNR: KU.2025.292

Laddavgift 2026 för laddstolpar

Ärendebeskrivning
Priser för laddstolpar behöver höjas så att entreprenadindex följs.

Kommunledningsutskottets förslag
Priserna föreslås att höjas med entreprenadindex för laddstolpar från 6 kr/kWh till 7,10 kr/kwh från och med 2025-11-01.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 215 DNR: SOT.2025.63

Reglemente för entreprenadarbeten på kommunal mark

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-03, § 29 att anta "Reglemente för entreprenadarbeten på kommunal mark". Dessutom beslutades att avgifter och viten för entreprenadarbeten på kommunal mark årligen ska ses över.

Revidering av befintligt reglemente har gjorts avseende avsnitt 7.7 Viten samt översyn av bilaga 1 Avgifter och viten för entreprenadarbeten på kommunal mark.

Ärendebeskrivning

En revidering av befintligt reglemente har gjorts. Det som ändrats är:

- Tillägg att avgifter och viten årligen ska regleras enligt entreprenadindex och ses över vart fjärde år.
- Revidering av Bilaga 1 för mer kännbara viten vid överträdelse av reglementet.

Kommunledningsutskottets förslag

Reglemente för entreprenadarbeten på kommunal mark antas.

Beslutsunderlag

Reglemente för entreprenadarbeten på kommunal mark Högsby kommun
Tjänsteskrivelse Reglemente för entreprenadarbeten.docx

Beslutsmottagare

Kommunstyrelsen

KU § 216 DNR: KU.2025.13

Redovisning av arbetsskador och tillbud
Kommunledningsutskottet har beslutat att till varje sammanträde ska en skriftlig månadsuppföljning gällande arbetsskador och tillbud redovisas för kommunledningsutskottet. Redovisningen ska även innehålla hur många av tillbud- och arbetsskadeanmälningar som är åtgärdade och avslutade.

Under januari-september månad 2025 har 90 tillbud och 29 arbetsskador rapporterats. Av redovisningen framgår även antal tillbud/arbetsskador som är antingen avslutade, under utredning eller ännu ej åtgärdade.

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet tackar för informationen.

Beslutsunderlag
Arbetsskador & Tillbud KLU 251014.pptx
Tjänsteutlåtande Utskott

KU § 217 DNR: KU.2025.119

Riktlinje för användande av AI

Bakgrund
Artificiell Intelligens (AI) utvecklas och integreras i allt fler delar av våra liv. För att säkerställa att AI används på ett etiskt, transparent och ansvarsfullt sätt, har vi tagit fram riktlinjer som gäller för alla medarbetare inom organisationen, inklusive konsulter, förtroendevalda och inhyrd personal.

Syfte
Syftet med dessa riktlinjer är att:

- Stärka förtroendet hos medarbetare inför AI-teknik genom att säkerställa att den används på ett etiskt och transparent sätt.
- Skydda individens integritet och rättigheter genom att fastställa klara regler för hur data samlas in, behandlas och lagras.
- Främja innovation och framsteg inom AI samtidigt som riskerna minimeras.
- Säkerställa att AI-system används i enlighet med gällande lagar och förordningar.

Användning och Begränsningar
AI-tjänster som får användas är de som är godkända av Högsby kommun, bolag eller förvaltningar inom koncernen. AI-tjänster som inte är godkända eller som kräver inloggning och behandling av personuppgifter är förbjudna. Data som innehåller känsliga personuppgifter eller känslig information får inte användas.

Ansvar
Det är alla verksamheters och medarbetares ansvar att följa dessa riktlinjer. Ansvaret för att riktlinjen uppdateras och utvärderas ligger hos ansvarig chef.

Konsekvenser
Att införa en AI-riktlinje har både positiva och negativa konsekvenser. På den positiva sidan säkerställer riktlinjen att AI används etiskt och ansvarsfullt, vilket stärker förtroendet hos medarbetare och skyddar individens rättigheter. Den främjar också innovation och effektivitet genom att automatisera repetitiva arbetsuppgifter. På den negativa sidan kan

KU § 217 DNR: KU.2025.119

implementeringen av riktlinjen begränsa användningen av vissa AI-verktyg, vilket kan hämma flexibilitet och innovation.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-08-19, § 179 att återremittera ärendet för förtydligande kring hur säkerhetsklassad information hanteras vid användning av AI-tjänster.

Nytt förslag föreligger som är uppdaterat enligt kommunstyrelsens tidigare beslut.

Kommunledningsutskottets förslag
Riktlinje för användning av AI-verktyg antas.

Beslutsunderlag
Protokoll 2025-08-19 - KS § 179
Riktlinjer för användning av AI-verktyg.docx
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 218 DNR: KU.2025.204

Brandskyddspolicy för Högsby kommun

Ärendebeskrivning
Förslag till Brandskyddspolicy för Högsby kommun har upprättats.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2025-09-23, § 217, beslutades att återremittera ärendet för justering enligt synpunkter som framkom under mötet. Synpunkter som framkom var att det skulle tydliggöras hur ofta personalen ska utbildas i brandskydd samt att ordet arbetsställe byts ut mot arbetsplats.

Reviderad brandskyddspolicy föreligger.

Kommunledningsutskottets förslag
Brandskyddspolicy för Högsby kommun godkänns och antas.

Beslutsunderlag
Brandskyddspolicy för Högsby kommun, rev efter KS 250923.docx
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 219 DNR: KU.2025.312

Gallringsbeslut ersättningsskanning

Riktlinje för gallring av pappershandlingar efter skanning är beslutad i kommunfullmäktige 2024-04-08.

I den framgår att ”om en förvaltning eller ett bolag vill gallra pappersoriginal efter skanning ska myndigheten själv utreda och besluta om detta. Myndigheten ska ta hänsyn till de krav och förutsättningar som framgår i detta dokument.” Ersättningsskanning innebär att en allmän handling i pappersformat skannas in och ersätts av en digital kopia. Den allmänna handlingen, pappersoriginalet, gallras.

Utgångspunkt är att en allmän handling ska arkiveras i den form den var i när den inkom/upprättades. Som ett verktyg i arbetet med att digitalisera, finns ett behov att med hjälp av ersättningsskanning ersätta vissa pappersoriginal med en digital kopia. Behov av ersättningsskanning finns i verksamhetsprocesser där endast delar av arbetsuppgifterna sköts digitalt i system, eller när externa parter skickar fysiska handlingar till kommunen. Med hjälp av ersättningsskanning kan vi förvara vår information samlat, införa gemensamma arbetssätt och öka sökbarheten.

Omfattning
Samtliga pappersoriginal som inte ingår i undantagen enligt detta gallringsbeslut ska ersättningsskannas. Beslutet omfattar både allmänna handlingar som inkommit och som upprättats till eller av kommunledningsförvaltningen. Ersättningsskanning är ett tillfälligt verktyg som tillämpas fram tills att kommunledningsförvaltningen ersatt arbetssättet med en digital process. Gallringsbeslutet gäller retroaktivt för pappersoriginal som inkommit eller upprättats före detta beslut tagits.

Riktlinjer och handlingsprogram
Riktlinje samt rutin för ersättningsskanning, KU.2024.78, skall följas för bland annat kvalitetsgranskning av inskannad handling och kontroll och bedömning av vilka undantag från ersättningsskanning som gäller.

Kommunledningsutskottets förslag
Kommunstyrelsen beslutar att godkänna gallring av fysiska handlingar vid skanning enligt riktlinje och rutin för ersättningsskanning.

Gallringsbeslutet gäller retroaktivt för pappersoriginal som inkommit eller upprättats före detta beslut tagits.

KU § 219 DNR: KU.2025.312

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 220 DNR: KU.2024.415

E-förslag Högsbyrösten offentliga toaletter i Högsby

Ärendebeskrivning
Gunilla Palmqvist, Berga, har lämnat in ett e-förslag om offentliga toaletter i Högsby i anknytning till resecentrum eller torget vid Ica. Förslaget fick 21 röster, vilket kvalificerade det för behandling i kommunfullmäktige. Fullmäktige beslutade 2024-12-09, KF § 193 att överlämna det till kommunstyrelsen för beredning. I kommunstyrelsen överlämnades ärendet vidare till kommunledningsutskottet, 2025-02-11, KS § 49.

Det finns i dagsläget tre offentliga toaletter i kommunen, en i Ruda samhälle och två i Högsby, vid biblioteket och kommunhuset. Dessa två är dock bara öppna i samband med respektive verksamhets öppettider. Tidigare fanns en toalett i den rivna stationsbyggnaden. Offentliga toaletter är en viktig service för besökare till såväl resecentrum som till samhället i stort, där området vid torget/ICA är en viktig målpunkt. Det handlar om att skapa en god tillgänglighet för breda samhällsgrupper som är beroende av sådan service, och i förlängningen naturligtvis alla, där sådant behov kan uppstå.

I planarbetet för nytt stationsområde så har behovet av en offentlig toalett lyfts fram som ett starkt behov. Projekteringen av området har inkluderat en ny fristående toalettbyggnad, och denna ska inkluderas i projektets genomförande, vilket avses påbörjas under år 2025. En toalett av den typ som föreslås vid resecentrum bedöms ha en kostnad på cirka 1,5-1,7 miljoner kronor. Det är av synnerlig vikt att åtkomst, tillgänglighet och förvaltning av toaletten är anpassade för att besökare ska få en trygg, trivsam och fräsch miljö. Om toaletten sköts dåligt så är risken för skadegörelse och nedskräpning betydligt, vilket i förlängningen ökar underhållskostnaden för kommunen, utöver att det ger ett dåligt intryck till besökare.

Kommunledningsutskottet förslog 2025-03-25, § 61 att besvara e-förslaget enligt följande:

Högsby kommun har inkluderat en ny toalett i detaljplan och projektering för nytt resecentrum. Projektet avses påbörjas under innevarande år 2025. Med detta ska e-förslaget anses besvarat.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-15, § 105 att återremittera ärendet och ge kommunchefen i uppdrag att undersöka, presentera förslag och

KU § 220 DNR: KU.2024.415

kostnadsberäkna en tillfällig toalettlösning, exempelvis genom samarbete med företag eller myndigheter i stationsområdet närhet tills dess att en permanent lösning är på plats.

Ärendeberedning
För resecentrum i Högsby pågår en process med att fastställa detaljplan samt att projektera för ombyggnad av området. I den planeringen ingår att uppföra en byggnad som innehåller en offentlig toalett av hög standard.

Ett medborgarförslag har lämnats in via Högsby-rösten som föreslår en tillfällig lösning för en offentlig toalett.

Bedömningen är att detta är mycket kostsamt samt svårt att upprätthålla kvalitet och tillgänglighet i en tillfällig lösning. Vid beredning i kommunstyrelsen återremitterades ärendet till kommunchefen för ytterligare undersökning om det finn möjligheter att hitta en tillfällig lösning.

Den tidigare bedömningen kvarstår. Det är mycket kostsamt att hitta en tillfällig lösning som har tillräcklig kvalitet och standard.

Kommunledningsutskottets förslag
Förslaget med tillfällig toalett vid Högsby resecentrum avslås.

Högsby kommun har inkluderat en ny toalett i detaljplan och projektering för nytt resecentrum. Projektet avses påbörjas under innevarande år 2025.

Med detta ska e-förslaget anses besvarat.

Beslutsunderlag
Högsbyrösten - Offentliga toaletter i Högsby (status & antal röster).pdf
Protokoll 2025-09-08 - KF § 128
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 221 DNR: KU.2025.77

Information om Konkurrensverkets avskrivningsbeslut

Ärendebeskrivning
Konkurrensverket fick i mars 2025 in tips i vilket påstods att Högsby kommun skulle ha ingått ett förvaltningsavtal med Södra Skogsägarna ekonomisk förening i januari 2025 utan någon föregående annonsering enligt upphandlingsreglerna.

Högsby kommun har lämnat två yttrande till Konkurrensverket i ärendet.

Konkurrensverket meddelar i beslut 2025-09-23 att det som kommit fram under utredningen gör att Konkurrensverket inte prioriterar att utreda ärendet vidare. Ärendet ska därför skrivas av.

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet tackar för informationen.

Beslutsunderlag
20250923. Dnr 327.2025 - Avskrivningsbeslut.pdf
Tjänsteutlåtande Utskott

KU § 222 DNR: KU.2023.199

Hantering av resultatet i den rådgivande folkomröstningen om ytterskolorna

Kommunledningsutskottets beslut
Ärendet tas upp för diskussion på kommunstyrelsens sammanträde 2025-11-18.

Beslutsunderlag
Protokoll 2025-09-22 - VN § 22

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen
Kommunchefen

KU § 223 DNR: KU.2025.12

Redovisning av näringslivsfrågor

Näringslivsutvecklaren informerar bland annat om:

- Mätning ska göras framöver bland företagarna gällande bemötande och nöjdhet vid kontakt med miljö- och byggkontoret
- Oktoberfesten 24/10

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet beslutar att utse HG System till Årets Entreprenör 2025.

Kommunledningsutskottet tackar för informationen.

Beslutsmottagare
Näringslivsutvecklaren

KU § 224 DNR: KU.2025.319

Förvaltningsavtal för fastigheter mellan Högsby kommun och Högsby Bostads AB

Ärendebeskrivning

Högsby Bostads AB, (HBAB) förvaltar de fastigheter som ägs av Högsby kommun. HBAB övertog ansvaret för förvaltning av fastigheter från Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK) när det beslutades att respektive kommun själv skulle ansvara för sina kommunala fastigheter.

Kostnaden för förvaltning av fastigheterna regleras i ett förvaltningsavtal och fördelas därefter till respektive verksamhet med antal kvadratmeter som grund. Avtalet förutsätter att anställda som arbetar med fastighetsförvaltning är anställda i HBAB.

Under 2025 har förvaltningen Samhällsservice och teknik byggts upp inom Högsby kommun. I den nya förvaltningen finns kapacitet att hantera förvaltning av fastigheter. Bedömningen är att med denna förändring erhålls en effektivare fastighetsförvaltning.

Från och med 2026-01-01 kommer samtliga kostnader för kommunala fastigheter att ställas till Högsby kommun och viss personal som idag är anställda i HBAB kommer att flyttas över till Högsby kommun, Samhällsservice och teknik med samma arbetsuppgifter.

Mot bakgrund av dessa förändringar måste förvaltningsavtalet mellan Högsby kommun och HBAB revideras med de nya förutsättningarna.

Kommunledningsutskottets beslut

Kommunledningsutskottet beslutar att ge kommunchefen i uppdrag att utarbeta ett reviderat förvaltningsavtal att gälla från och med 2026-01-01 med de nya förutsättningarna.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunchefen
Chef för samhällsservice och teknik/VD HBAB
Ekonom HBAB

KU § 225 DNR: KU.2025.328

Förändring av styrelserepresentanter i Kooperativa hyresrättsföreningen Emådalens trygga hem

Kommunledningsutskottet beslutade 2025-10-01, § 183, att ge kommunchefen i uppdrag att lämna förslag på vilka funktioner som ska representera Högsby kommun i styrelsen för Kooperativa hyresrättsföreningen Emådalens trygga hem.

Vid dagens sammanträde diskuteras ärendet.

Kommunledningsutskottets beslut
Ärendet tas upp på kommunledningsutskottets sammanträde 2025-12-02.

Beslutsunderlag
KU_2025-10-01_KU § 183_KU.2025.218.docx

Beslutsmottagare
Kommunledningsutskottet
Kommunchefen

KU § 226 DNR: KU.2025.115

Utvärdering av lönesamverkan HUL
Lönenämnden HUL (Högsby Uppvidinge Lessebo) beslutade 2025-02-12, § 6, att ge lönechefen i uppdrag att kontakta kommunernas revisionsbyråer och efterfråga en kostnadsberäkning för en utvärdering av lönesamverkan HUL.

Redovisas att två anbud har lämnats.

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet är positiv till en utvärdering av lönesamverkan HUL.

Beslutsmottagare
HUL
Personalchefen för kännedom

KU § 227 DNR: KU.2025.220

Yttrande från Högsby kommun på Region Kalmars Regionala Utvecklingsstrategi – Klimat att växa i, med utblick mot 2040

Ärendebeskrivning
Regionstyrelsen beslutade den 17 juni 2025 att sända ut Klimat att växa i, Regional utvecklingsstrategi, Kalmar län - med utblick mot 2040 på remiss. Sista svarsdatum är den 30 oktober 2025

Region Kalmar län har i uppdrag att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling samt samordna insatser för genomförandet av densamma. I arbetet ingår att samverka med länets kommuner och länsstyrelsen. Vidare ska regionen samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

Region Kalmar län har under 2024-2025 arbetat med en revidering av den befintliga strategin, som beslutades av regionfullmäktige 2022. Uppdraget inför revideringen var att:

- Den övergripande målbilden "Klimat att växa i" ska kvarstå, med utblick mot 2040
- En tydlig koppling till Agenda 2030 ska kvarstå, med särskilt fokus på social hållbarhet, minskad ojämlikhet och inomregionala skillnader
- Revideringen ska innefatta översyn av analys, prioriterade utvecklingsområden, mål och horisontella perspektiv
- Ett rumsligt perspektiv ska integreras

Ett förslag till remissvar från Högsby kommun är framtaget och kommunledningsutskottet diskuterar detsamma och kommer med synpunkter.

Kommunledningsutskottet beslutade 2025-10-01, § 205 att ge kommunchefen i uppdrag att till kommunledningsutskottets sammanträde 2025-10-14 revidera förslaget till yttrande i enlighet med de synpunkter som framkom under mötet.

KU § 227 DNR: KU.2025.220

Yttrande från Högsby kommun föreslås få följande lydelse.

Remissvar från Högsby kommun på Region Kalmars Regionala Utvecklingsstrategi – *Klimat att växa i, med utblick mot 2040*

Högsby kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till Regional Utvecklingsstrategi (RUS). Vi ser positivt på den breda och inkluderande process som lett fram till dokumentet och delar i grunden de mål och inriktningar som presenteras. Strategin fångar väl länets styrkor och utmaningar och pekar ut en gemensam riktning som kan bidra till hållbar utveckling i hela Kalmar län.

Vi vill särskilt lyfta fram några perspektiv som för Högsby kommun är avgörande för att strategin ska bli framgångsrik i praktiken:

1. **Infrastruktur och effektiva transporter**
   För att länets invånare och företag ska kunna växa och utvecklas är tillgänglighet avgörande. Det gäller såväl vägar, kollektivtrafik som digital infrastruktur. Utbyggnad, underhåll och modernisering av vägar och järnvägsförbindelser är centralt för att underlätta arbetspendling, kompetensförsörjning, företagens transporter och besöksnäringens utveckling. Även tillgången till fungerande kollektivtrafik i hela länet är en nyckelfaktor för inkludering och social hållbarhet.

   Högsby kommun vill särskilt betona vikten av **förbättrade kommunikationer i öst–västlig riktning**, inte minst i stråket **Oskarshamn–Högsby–Växjö**. Detta stråk binder samman kust och inland, Kalmar län med Kronobergs län, och utgör en central livsnerv för såväl näringsliv som arbetsmarknad, utbildning och sjukvård. En väl fungerande väg- och kollektivtrafikförbindelse mellan Oskarshamn och Växjö stärker hela sydöstra Sveriges robusthet och integration. För Högsby kommun är denna länk avgörande för att kunna delta i den regionala tillväxten på lika villkor.

2. **Landsbygden som resurs och framtidskraft**
   Högsby kommun delar helt den beskrivning som görs i RUS av landsbygdernas betydelse. Vår kommun präglas av små tätorter och levande landsbygd, där människor vill bo, verka och leva. För att detta ska vara möjligt krävs långsiktiga satsningar på samhällsservice, kommunikationer och lokala näringar. Utvecklingen av Kalmar län kan inte bara bygga på de större tillväxtmotorerna; de små orterna måste

också ges verktyg för att bidra och växa.

3. **Regional rättvisa och möjligheter för alla**
   Vi vill understryka vikten av att resurser och insatser fördelas på ett sätt som ger förutsättningar även för de kommuner som brottas med demografiska utmaningar och minskande befolkning. Ordspråket säger: *”när det regnar manna från himmelen har den fattige ingen sked.”* Strategins utmaning blir att inte bara vänta på regnet, utan att också utrusta den fattige med en sked. Det vill säga: att ge även de mindre kommunerna verktyg och resurser för att kunna ta del av utvecklingen.

4. **Samverkan och helhetsperspektiv**
   Vi välkomnar det starka fokus som strategin lägger på samverkan. För en kommun av Högsbys storlek är partnerskap med regionen, andra kommuner, civilsamhället och näringslivet en avgörande förutsättning för framgång. Genom gemensamma prioriteringar kan vi få större genomslag nationellt och internationellt.

5. **Vatten som resurs för hållbar utveckling**
   Kalmar län är i hög grad beroende av vatten – både som livsnödvändig resurs och som grund för näringsliv, livsmedelsproduktion, rekreation och turism. Högsby kommun vill betona vikten av att regionen arbetar strategiskt med **vatten i landskapet** – att bevara, förvalta och nyttja vattnet klokt.

   Vatten är avgörande för jordbrukets produktionsförmåga, för livsmedelssäkerhet och för länets gröna näringar. Samtidigt utgör våra sjöar, vattendrag och vattenmiljöer stora värden för turism och besöksnäring. Ett helhetsperspektiv på vattenfrågan – från vattenskydd och bevattning till rekreation och ekosystemtjänster – är nödvändigt för att skapa ett verkligt hållbart och resilient Kalmar län.

Sammanfattningsvis ställer sig Högsby kommun bakom den föreslagna regionala utvecklingsstrategin. Vi menar dock att ett ännu tydligare fokus bör läggas på **infrastruktur, särskilt i öst–västlig riktning, på utveckling av landsbygd och små tätorter samt på vatten som strategisk resurs**. Endast på det sättet kan hela Kalmar län växa tillsammans och bidra till ett starkt, hållbart och konkurrenskraftigt sydöstra Sverige.

Kommunledningsutskottets förslag
Kommunledningsutskottet föreslår kommunstyrelsen att besluta fastställa förslag till yttrande från Högsby kommun.

KU § 227 DNR: KU.2025.220

Beslutsunderlag
Följebrev.pdf
Klimat att växa i Regional utvecklingsstrategi Kalmar län med utblick mot 2040.pdf
KU_2025-10-01_KU § 205_KU.2025.220.docx
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 228 DNR: KU.2025.318

Övertagande av servicebyggnaden vid konstgräsplanen vid Odensvi

Ärendebeskrivning

Högsby IK har inom ramen för ett nyttjanderättsavtal byggt en servicebyggnad vid konstgräsplanen vid Odensvi, nära vägen mot Fagerhult. Projektet har finansierats med extern privat finansiering samt med medel från Högsby kommun. Huvuddelen av nedlagda arbetstimmar har gjorts ideellt genom Högsby IK. Högsby kommun har finansierat kostnader för anslutning till vatten och avlopp etc.

Det återstår en del arbete och installationer innan byggnaden kan slutbesiktigas och tas i bruk. Mot bakgrund av att Högsby IK inte har finansiella resurser att slutföra projektet i egen regi är huvudalternativet att kommunen övertar projektet och slutför byggnationen. I ett övertagande bör ingå att Högsby kommun övertar ansvaret för upplupna men ej betalade fakturor som ingår i projektet. Statusen i projektet bör verifieras genom besiktning inför ett övertagande. Övertagandet ska dokumenteras i ett skriftligt avtal inklusive lägesbild.

Förslag under kommunledningsutskottets möte
Lars Elmborg (KD) föreslår att skyltar sätts upp på området att byggnaden får nyttjas av alla föreningar.

Kommunledningsutskottets beslut

Kommunledningsutskottet beslutar att ge kommunchefen i uppdrag att utarbeta ett avtal om övertagande av servicebyggnaden vid konstgräsplanen vid Odensvi av Högsby IK.

När övertagandet är klart ska skyltar sättas upp.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunchefen
Ekonomichef
Ekonom
HIK

KU § 229 DNR: KU.2025.313

Ansökan om extra stöd till byte av värmesystem i Ruda Bygdegård

Ärendebeskrivning
Ruda Bygdegårdsförening har inkommit med en ansökan om bidrag till byte av värmesystem i Ruda Bygdegård. Bygdegården är en central mötesplats i Ruda och som drivs med ideella krafter. Värmesystemet är ålderstiget och är i stort behov av förnyelse. Under sommaren 2025 har behovet blivit akut inför hösten och vinterns aktiviteter. Mot bakgrund av det och för att vinna tid har föreningen satt igång ett projekt med att byta värmesystem tillsammans med en extern aktör. Stora delar av projektet är redan genomfört. De externa kostnaderna uppgår till 500 000 kr och är i huvudsak kostnader för hantverkare. Övriga arbeten har genomförts med ideella krafter.

Projektet finansieras dels med egna medel dels med sökta bidrag från andra externa finansiärer. Ansökan har tillställts Högsby kommun.

Mot bakgrund av Ruda Bygdegårds centrala funktion som mötesplats i södra Högsby kommun behandlas ansökan positivt.

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet beslutar om ett finansiellt bidrag på 200 000 kr till nytt värmesystem i Ruda Bygdegård.

Bidraget finansieras ur kommunledningsutskottets oförutsedda kostnader.

Beslutsunderlag
Huvudmail från Ruda Bygdegård angående ansökan om akut bidrag
Ansökan om extra stöd till byte av värmesystem i Ruda Bygdegård
Offert 20250902, sid 1.png
Offert 20250902, sid 2.png
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Ruda Bygdegård
Ekonomichefen
Ekonom
Kultur- och fritidschefen för kännedom

KU § 230 DNR: KU.2025.10

Ekonomisk uppföljning samt augustiuppföljningen 2025

Ekonomichef och ekonomen redovisar ekonomisk uppföljning till och med september månad 2025 för kommunledningsutskottet.
Kommunledningsutskottet uppvisar ett nollresultat.

Ekonomichefen informerar kring augustiuppföljningen.

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet tackar för informationen.

Beslutsunderlag
Ekonomisk uppföljning KLU aug 2025.docx
Budget i balans jan - september 2025.pptx

Beslutsmottagare
Ekonomichef
Ekonom

KU § 231 DNR: PLAN.2025.440

Planmöte, prioritering planer inför 2026
Kommunstyrelsen har delegation på att besluta om planuppdrag åt myndighetsnämnden. Myndighetsnämnden utför uppdragen och rapporterar åter till kommunstyrelsen när det är dags för antagande. Planerna antas hos kommunstyrelsen och i och med det så godkänner kommunstyrelsen myndighetsnämndens arbete.

Planmöte - prioritering detaljplaner inför år 2026
Kommunens verksamhetsplan har en prioriteringsordning för planarbeten som fortlöpande följs upp av Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning
Nuvarande prioriteringsordning är fastställd 2025-01-14, KS § 15, med angivet planuppdrag och bedömt färdigställande:

Prioritet 1
Detaljplan för Högsby resecentrum , planuppdrag 2024-01-16, KS § 16, godkännandebeslut MBN september 2025, bedöms färdigt 2025 kv. 4
Detaljplan för Högsholm 1:26 och 1:19, planuppdrag 2024-06-04 KU § 118, godkännandebeslut MBN september 2025, bedöms färdigt 2025 kv 4
Planprogram för Gösjön, planuppdrag 2024-06-04 KU § 118, programsamråd genomfört, bedöms färdigt 2026 kv. 1. VA-verksamheten ska utreda anslutningsmöjligheterna innan godkännande av programmet

Prioritet 2
17 stycken planändringar för utökad byggrätt i Högsby kommun Frövi 1:93, program för fastigheten Frövi 1:93 med omnejd
Högsby 1:32 med flera, Storgatan etapp 3
Högsby 1:32 med flera, Storgatan etapp 5
Vändplan och cykelväg vid Hasselstigen, ändrad prioritering 2024-06-04 KU § 118
Detaljplan för Frövi 1:55
Detaljplan vid Gösjön-området (arbete med planprogram pågår)
Ändring av planprogram vid Snuggan, samråd genomfört under 2022, sedan pausat
Planläggning med anledning av övertagande av enskilda vägar, 2025-01-14, KS § 15

Prioritet 3
Ny cykelväg mellan Berga och Högsby (kan hanteras i detaljplan som alternativ till vägplan), 2025-01-14, KS § 15

KU § 231 DNR: PLAN.2025.440

Intressentplan

- Planbesked för Grönskåra kapell, besvarat 2024-02-13, KS § 56, inget planavtal tecknat

Övrigt

- Uppdatering översiktsplan, uppdrag utifrån Högsby kommuns planeringsstrategi, 2024-06-10, KF § 92
- Ortsdialoger, Fågelfors under år 2024, Ruda under 2025, Berga under 2026 och Fagerhult 2027, 2023-05-08, KF § 73 och 2023-09-19, KU § 153

Orientering kring planeringsbehov

Kommunen ser ett antal faktorer som styrande för prioritering av detaljplanering:

Näringsliv

Industrietableringen på gamla Karlssons-området är en positiv förstärkning av arbetsmarknaden i kommunen. Dock så finns ett behov av att se över detaljplanen för området, eftersom verksamheten är en avvikelse från gällande detaljplan. Kommunen bör ha en beredskap att starta ett planarbete efter ansökan om planbesked från fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren.

Vad gäller kommunal industrimark så har kommunen mark i Ruda för större etableringar. I Högsby så finns det en viss brist av större industritomter och i översiktsplanen bör ny industrimark i Högsby lokaliseras.

Bostäder

De planarbeten som är nyligen avslutade bedöms möta detta behov den närmsta tiden. Just nu finns det inget omedelbart behov av planläggning för fler villakvarter. Kommunen bör vid behov se över planbestämmelser för befintliga bostadsområden för att kunna utveckla dessa vidare. Arbetet med planändringar har dock blivit alltmer tidskrävande, så nya uppdrag kring detta måste initieras utifrån ett tydligt behov av utveckling av området.

Kommunen har förvärvat fastigheten Frövi 1:55. Denna har ett mycket attraktivt vattennära och centralt läge i Högsby. Tomten bedöms unik i förhållande till befintligt bostadserbjudande, vilket talar för att prioritera denna framför andra kommande bostadsdetaljplaner. Dock bör kommunen också komma igång med genomförandet av detaljplanerna på Storgatan

KU § 231 DNR: PLAN.2025.440

innan nya projekt påbörjas. Ett problem i sammanhanget är att konjunkturläget för nybyggnation bostäder är svårframkomligt just nu. En stabilt lägre räntenivå eller nationella stödprogram krävs troligen för att byggandet ska ta fart.

Högsby Bostads AB (HBAB) har påbörjat en omfattande upprustning av sina hus på Storgatan i samarbete med Statens Bostadsomvandling (SBO). Detta görs genom försäljning, avstyckning och långsiktiga förvaltningsavtal. En avstyckning är genomförd, en ytterligare planeras och på sikt kan säkert även den tredje och sista huskroppen bli aktuell för en liknande behandling. Om alla huskropparna skulle avstyckas kommer vissa olösta parkerings-, lednings och gatufrågor sättas på sin spets och en planläggning bli nödvändig. Planen i Ådalen är föråldrad och reflekterar inte befintliga ägar- och markanvändningsförhållanden. Den kvarvarande delen av det som i planprogram för Storgatan benämns etapp 4 bör därför prioriteras in. En inriktning i det arbetet bör även vara att skapa en allmän gångförbindelse mellan Garvaregränd och Ådalsvägen för att tillgängliggöra Ådalen och Emån i detta parti, vilket skulle stärka Högsby samhälles attraktivitet.

Attraktivitet

Stärka attraktiviteten för boende, företag och besökare. Det pågår ett antal projekt där denna dimension är särskilt viktig, till exempel kring Storgatan där vi vill ta till vara och utveckla kulturhistoriska värden, samt Lanhagen/Snuggan där Emån ska lyftas fram. Men det finns även behov av att fortsätta det arbetet utanför centralorten Högsby, som vid Gösjön, Aboda klint och Allgunnen, vilka är viktiga rekreations- och besöksområden. Rekreation och fritidsmöjligheter är en stor del av en attraktiv och hälsofrämjande kommun. Planprogram för Gösjön har varit ute på samråd, efter dialog med VA-verksamheten så föreslås att underlaget kompletteras med en utredning kring VA-anslutning innan programmet godkänns.

I de mindre tätorterna finns ett antal flerbostadshuskvarter med låg uthyrningsgrad, där omvandling/upprustning av något slag kan behövas. Områdena är viktiga för bostadsförsörjningen i orterna och för kommunen, men har också ofta viktiga lägen i stadsbilden och för ortens identitet. Planändring kan vara en del av ett upprustningsarbete, men måste ske i samverkan med ägarna. Där finns idag inga förfrågningar om planändring.

KU § 231 DNR: PLAN.2025.440

Samhällsviktig verksamhet och infrastruktur
Två strategiskt viktiga planprojekt närmar sig antagande, Högsby resecentrum och utveckling av HLC-huset för kommunal verksamhet av olika slag. Det finns fortsatt ett behov av att bygga en ny vändplan vid Lantmätaregatan. Planarbetet där är nu klart och planen antagen. Det finns ett utpekat behov av vändplan och GC-väg vid Hasselstigen, men planarbetet är ännu inte påbörjat och arbetet sköts på framtiden när planuppdrag för HLC-huset gavs.
Kommunen ihop med Trafikverket kommer arbeta med en gång- och cykelväg och bygdeväg i Berga samhälle under 2025, vilket inte påkallar någon planändring. För att åstadkomma cykelväg utanför tätorten krävs dock vägplan eller detaljplan. Det är för tidigt att säga vilket som är mest lämpligt, men kommunen bör ändå visa att detaljplan kan vara ett alternativ genom att ta in uppdraget i prioritetsordningen. Normala gången för sådana projekt är att en åtgärdsvalstudie (ÅVS) tas fram där Trafikverket, kommunen och andra berörda aktörer utreder behov och lämpliga åtgärder. Enligt liggande förslag till regional transportplan så ska en ÅVS tas fram under 3028-2029.

Översiktlig planering
Varje mandatperiod ska det göras en översyn av översiktsplanens aktualitet. I Högsby kommuns nya planeringsstrategi så har kommunfullmäktige gett ett uppdrag att uppdatera översiktsplanen utifrån ett antal fokusområden:

- Klimatanpassning och vattenförvaltning.
- Vindbruksplan (beaktande av nya gängse verkshöjder).
- Transportplanering (trafik och infrastruktur).
- Arbete med ortsdialog och utvecklingsplaner för kommunens mindre tätorter, detta för att ge ett underlag för antingen fördjupade översiktsplaner för orterna eller en inarbetning i ny kommuntäckande översiktsplan.
- Utveckling inom digitalisering ska beaktas i arbetet med uppdatering av översiktsplanen.

Kommunen har tagit fram ett uppdragsdirektiv för att arbetet med översiktsplanen ska påbörjas under slutet av år 2025 och 2026 med en förstudie och den formella planprocessen under 2028-2028.

KU § 231 DNR: PLAN.2025.440

Planeringsresurser
Planeringsresursen bedöms oförändrad under nästa år, men två stora planprojekt går i mål under slutet av 2025. För uppdatering av översiktsplanen kommer externa resurser behöva tas in, men mycket arbete kommer krävas i projektledning, dialogmöten med mera för översiktsplanen.

Motivering till uppdragens plats i prioritetsordningen
Några ändringar föreslås för nästa år då två stora detaljplanearbeten ska avslutas, för resecentrum och HLC-huset. Frövi 1:55 och Storgatan etapp 4 bedöms som mest angelägna planprojekt att påbörja.

Vad får arbetet kosta – ekonomiska konsekvenser?
För detaljplaneprojekt som finns föreslagna i prioriteringsordning för 2026 finns investeringsäskanden för projekt 939, Strategisk planering, för sammanlagt 200 000 kr. Översiktsplanearbetet är budgeterat till 200 000 kr innevarande år, äskat 400 000 kr under 2026.

Om VA-utredning för Gösjön visar att allmän VA-anslutning inte är möjlig eller lämplig, kommer ny detaljplan få en ytterst begränsad omfattning för enbart badplatsen. Den kommer i så fall troligen inte medföra några externa utredningskostnader, varför det är lämpligt att öppna upp för andra planeringsbehov enligt ovan.

Kommunledningsutskottets förslag
Med ovanstående som bakgrund revideras prioritetsordning för år 2026 så att:

Detaljplan för kvarvarande delar av Storgatan etapp 4 förs in som prioritet 1, med avsikt att förberedande arbeten påbörjas under senare delen av 2026 och medel för eventuella utredningar äskas till investeringsbudgeten 2027

Planbudget för Detaljplan Gösjön under år 2026 om 200 000 kr kan istället användas för Storgatan etapp 4, om medlen inte behövs under 2026 för externa utrednings- och konsultkostnader.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse för planuppdrag
Kartbilaga

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 232 DNR: PLAN.2025.449

Ny översiktsplan för Högsby kommun, 2030-2050

Ärendebeskrivning
Varje kommun ska ha en kommuntäckande och aktuell översiktsplan som visar kommunens viljeinriktning vad gäller användning av mark och vatten, samt användning, bevarande och utveckling av bebyggelsen. Översiktsplanen följs kontinuerligt upp genom att en planeringsstrategi ska antas varje mandatperiod, där fullmäktige antingen ställer sig bakom gällande översiktsplan, eller ger uppdrag att ändra eller ta fram en ny översiktsplan. En planeringsstrategi är framtagen och beslutad ,2024-06-10, KF § 92, som ger inriktning för ett arbete med upprättandet av en ny kommuntäckande översiktsplan. Vissa områden ska ges särskilt fokus:

- Klimatanpassning och vattenförvaltning.
- Vindbruksplan (beaktande av nya gängse verkshöjder).
- Transportplanering (trafik och infrastruktur).
- Arbete med ortsdialog och utvecklingsplaner för kommunens mindre tätorter, detta för att ge ett underlag för antingen fördjupade översiktsplaner för orterna eller en inarbetning i ny kommuntäckande översiktsplan.
- Utveckling inom digitalisering ska beaktas i arbetet med uppdatering av översiktsplanen.

Miljö- och byggkontoret har i ett projektdirektiv lagt upp ett förslag till organisation av arbetet som syftar till att i en förstudie först göra ett analysarbete där man undersöker nuläge, framtidsspaning, inventerar vilka planeringsförutsättningar- och -dokument som fortfarande håller, får in medborgarnas bild av brister, styrkor, hot och möjligheter så att man får ett så bra underlag som möjligt för den formella samrådsprocessen kring en ny översiktsplan. Utifrån att det är ett allmänt val under år 2026 förslås att tidplanen läggs upp så att beslut om samråd, granskning och antagande tas under ny mandatperiod från 2027 och framåt. Detta för att minska risken för kostsamma och tidsödande omtag i processen.

Översiktsplanen är ett styrande dokument för mark- och vattenanvändning i kommunen, och påverkar därför kommunala förvaltningar, regionala och statliga aktörer, företag och enskilda medborgare och fastighetsägare. Det är också ett politiskt dokument som ska spegla kommunens politiska vilja och inriktning. Inom kommunen så är förvaltningarna Miljö- och bygg, Samhällsservice och teknik, Kultur- och fritid, Utbildnings-, Social- och

KU § 232 DNR: PLAN.2025.449

Kommunledningsförvaltningen samt Högsby Bostads AB (HBAB) särskilt berörda. Region Kalmar län, Trafikverket och Länsstyrelsen samt våra grannkommuner är viktiga externa samrådsinstanser. Företag inom gröna och besöksnäringar påverkas särskilt av större markanvändningsbeslut, samt alla aktörer som är intresserade av nyetableringar vad gäller verksamhetsmark, bostäder eller energi. En översiktsplan ska slutligen tas fram i en demokratisk dialog där invånare från olika samhällsgrupper samt geografiska områden ska komma till tals så att en gynnsam utveckling för hela kommunen främjas, och eventuella intressekonflikter behandlas transparent och opartiskt.

Arbetet kommer bedrivas med hjälp av plankonsult i en arbets- och referensgrupp där stadsarkitekten är projektledare och miljö- och byggchefen projektägare. Styrgruppen består av Miljö- och byggchef samt kommunchef. Översiktsplanen bereds av kommunledningsutskott/kommunstyrelse som beslutar om samråd och granskning, varpå antagande sker i fullmäktige. Översiktsplaner har lagstadgade samråds- och granskningstider som är väsentligt längre än vid detaljplanering, vilket påverkar tidplanen. Dialogbehovet med allmänhet och andra intressenter är också avsevärt större.

Kommunfullmäktige har beslutat om en planeringsstrategi för uppdatering av översiktsplanen. Investeringsmedel är avsatta för arbetet. Enligt Kommunstyrelsens delegationsordning hanterar utskotten avsatta investeringsmedel inom sina verksamheter. Projektdirektivet bör därför kunna beslutas av Kommunledningsutskottet, utifrån den antagna planeringsstrategin och avsatta investeringsmedel.

När ska planen vara klar?
Kommunen har tagit fram ett uppdragsdirektiv för att arbetet med översiktsplanen ska påbörjas under slutet av år 2025 och 2026 med en förstudie (samråd 2 kv. 2026) och den formella planprocessen (samråd, granskning och antagande) under 2027-2028.

Vad får arbetet kosta – ekonomiska konsekvenser?
Kommunen har avsatt investeringsmedel för upprättande av ny översiktsplan på 200 000 kr år 2025 och det är äskat 400 000 kr år 2026. Förstudiearbetet beräknas omfatta 200 000 kr men det förutses att medel för detta behöver föras över från 2025 till 2026, då endast en mindre del av

KU § 232 DNR: PLAN.2025.449

budgeterade medel 2025 kommer hinna användas. Projektet finns med i ekonomisk plan för efterföljande år. Budgeten ska täcka externa kostnader för konsultmedverkan, medan kommunens arbetstid ska rymmas inom ordinarie budget.

Förslag under kommunledningsutskottets möte
Jonas Erlandsson (S) föreslår att fråga ställs till kringliggande kommuner om kapacitet finns tillgänglig för stöd i arbetet med framtagandet av Högsby kommuns nya översiktsplan.

Kommunledningsutskottets beslut
Kommunledningsutskottet beslutar att med ovanstående som bakgrund fastställa projektdirektiv för ny översiktsplan.

Kommunchef/stadsarkitekt får i uppdrag att efterhöra med kringliggande kommuner om möjlighet finns att få hjälp i arbetet med framtagandet av Högsby kommuns nya översiktsplan.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse för planuppdrag

Beslutsmottagare
Stadsarkitekten
Kommunchefen
Ekonomichefen
Ekonom

KU § 233 DNR: TRAFIK.2025.57

Rätt fart i staden, lokala trafikföreskrifter för Högsby samhälle

Ärendebeskrivning
Högsby kommun har de senaste åren sett över de lokala trafikföreskrifterna för de större tätorterna i kommunen enligt metodiken Rätt fart i staden. Arbetet har tidigare skett inom kommunförbundet ÖSK, men uppdraget och materialet är nu överlämnat till Miljö- och byggkontoret som färdigställt förslag till reviderade lokala trafikföreskrifter för Högsby samhälle.

Kommunen har sett över befintlig avgränsning av tättbebyggt område för Högsby samhälle och gjort mindre justeringar. Ändringar motiveras av att bebyggelse har tillkommit i något fall, men också att det ska stämma bättre överens med väghållarförhållanden.

Inom tättbebyggt område gäller generellt 50 km/h som hastighetsgräns, men kommunen föreslår i linje med arbetet Rätt fart i staden i kommunens andra tätorter att 40 km/h ska gälla som högsta tillåtna hastighet. Enda undantagen är vid Fröviskolan och förskolan vid Odensvivägen där det finns gällande trafikföreskrifter med 30 km/h som hastighetsgräns. Att tillämpa 40 km/h i hela tätorten ger en enhetlig trafikreglering som främjar att hastighetsgränsen faktiskt följs. Kommunen har som princip i de andra tätorterna endast tillämpat 30-gräns vid skolor. Därför föreslås upphävande av dagens föreskrifter om hastighetsbegränsning till 30 km/h på området vid Storgatan, Kyrkogatan och Albert Engströms väg.

Handboken Rätt fart i staden togs fram för att få bättre beslutsunderlag för reglering av hastighetsgränser. Ett uttalat mål var att minska plottrigheten vad gäller olika hastighetsgränser och stärka kopplingen till de transportpolitiska målen kring trafiksäkerhet, framkomlighet och miljö. Trafikforskning visar på fördelar vad gäller en sänkning av hastighetsgräns i tätort från 50 km/h till 40 km/h: de reella hastigheterna sänks vilket minskar risken för dödsolyckor och främjar ett lugnare flöde i trafiken och mindre utsläpp, utan alltför stora begränsningar av flöde och framkomlighet eller att restiden ökar väsentligt.

Hastighetsgränser ska sättas utifrån en avvägning mellan trafiksäkerhet och framkomlighet på vägen. I Högsby samhälle bor det cirka tvåtusen människor och det finns stora behov att korsa och röra sig längs med vägar och gator för oskyddade trafikanter. Samtidigt har särskilt riksvägarna en viktig regional funktion i trafiksystemet. Även för kommunen är det viktigt att restider i vägsystemet hålls nere, för att underlätta pendling, transporter

KU § 233 DNR: TRAFIK.2025.57

med mera. Det bör också finnas en någorlunda samstämmighet mellan trafikmiljö och skyltad hastighet för att hastighetsgränsen ska efterlevas. Trafikmätningar gjorda de senaste tio åren på Järnvägsgatan visar en uppmätt medelhastighet på 45-47 km/h, lägre än skyltad hastighet på 50 km/h. Motsvarande siffror för Skolgatan är mellan 45 och 49 km/h. Frövivägen har en medelhastighet på 39-45 km/h. Sammantaget så är den uppmätta medelhastigheten lägre än skyltad hastighet, och det bedöms därför som att en sänkning av hastighetsgränsen inte är oförenlig med den upplevda vägmiljön i tätorten.

Som en konsekvens av att hastighetsgräns på 40 km/h föreslås så ska även ett antal nu gällande trafikföreskrifter upphävas:
0821 2008 : 70 (Kyrkogatan, 30 km/h)
0821 2008 : 69 (Storgatan, 30 km/h)
0821-2015-0027 (Brogatan)
0821-2015-0022 (Ekstigen)
0821-2015-0023 (Kvillgatan)
0821-2015-0021 (Kyrkogatan)
0821-2015-0025 (Lindvägen)
0821-2015-0028 (Odensvivägen)
0821-2015-0024 (Ringvägen)
0821-2015-0026 (Trollbergsvägen)
0821-2015-0015 (Albert Engströms väg, 30 km/h)
0821-2015-0003 (tättbebyggt område i Högsby)

Vid genomgång av trafikföreskrifter i Högsby samhälle har noterats att det finns förskrifter om enkelriktad trafik som hänvisar till tidigare plats för bibliotek och apotek som snart ska flytta, 0821 2008 : 78, varför dessa bör revideras med nytt platsnamn. Kommunen ska ändå reglera parkeringen på den tidigare bibliotekstomten Misteln, varför detta inte tas med i detta beslut. Likaså finns ett antal föreskrifter kring resecentrum, vilka påverkas av ny utformning av den platsen, som behöver ses över.

Det finns ett behov av att upprätta lokala trafikföreskrifter med förbud för fordonstrafik för Brogatan i Högsby samhälle, då det för närvarande inte går att köra över bron av säkerhetsskäl. Det bör utredas vidare om permanenta eller tillfälliga föreskrifter är mest lämpliga, i samverkan med Samhällsservice och teknik.

KU § 233 DNR: TRAFIK.2025.57

Frågan kring omfattningen av 30-område kring Fröviskolan har väckts av kommunen som avser utreda sträckan vidare. Det finns ett problem med skolbarn som passerar Skolgatan vid korsningen med Betesdavägen.

Hastighetsgränsen sänks som ett första steg till 40 km/h vid området i och med nu liggande förslag.

Konkreta konsekvenser av förslaget är huvudsakligen en generell sänkning av hastigheten inom tätort från 50 till 40 km/h, en ökning till 40 km/h på Storgatan och del av Kyrkogatan, samt mindre ändringar av avgränsning för tättbebyggt område som innebär sänkt hastighet i Lilla Hanåsa och höjd hastighet på delar av Husebyvägen och Odensvivägen.

Det är en relativt omfattande omskyltning som föranleds av ändringarna, varför ikraftträdande föreslås till den 8 januari 2026.

Lokala trafikföreskrifter ska enligt lag alltid tas fram med hörande av Trafikverket och Polismyndigheten, samt eventuella enskilda väghållare. Gatuförvaltningen Samhällsservice och teknik ska också höras i egenskap av väghållare. Det tättbebyggda området omfattar kommunala gator och statliga vägar, samt ett kort parti enskild väg i Lilla Hanåsa. Kommunen är markägare för vägpartiet och driftar därför vägen. Remiss skickades 2025-09-25 och följande synpunkter inkom:
Samhällsservice och Teknik, 2025-09-30, ingen erinran

Ytterligare synpunkter redovisas på sammanträdet, om sådana kommer in.

Kommunledningsutskottets förslag
Kommunledningsutskottet föreslår Kommunstyrelsen att anta lokala trafikföreskrifter om tättbebyggt område i Högsby samhälle; 0821-2025-0006.

Kommunledningsutskottet föreslår Kommunstyrelsen att anta lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet inom tättbebyggt område i Högsby samhälle; 0821-2025-0007.

Kommunledningsutskottet föreslår Kommunstyrelsen att anta föreskrift om upphävande av följande lokala trafikföreskrifter i Högsby samhälle; 0821-2025-0005, vilket medför upphävande av:
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om hastighetsbegränsning på Kyrkogatan i Högsby; 0821 2008 : 70

KU § 233 DNR: TRAFIK.2025.57

Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om hastighetsbegränsning på Storgatan i Högsby; 0821 2008 : 69
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Brogatan i Högsby; 0821-2015-0027
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Ekstigen i Högsby; 0821-2015-0022
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Kvillgatan i Högsby; 0821-2015-0023
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Kyrkogatan i Högsby; 0821-2015-0021
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Lindvägen i Högsby; 0821-2015-0025
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Odensvivägen i Högsby; 0821-2015-0028
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Ringvägen i Högsby; 0821-2015-0024
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om begränsad hastighet på Trollbergsvägen i Högsby; 0821-2015-0026
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om hastighetsbegränsning på Albert Engströms väg i Högsby; 0821-2015-0015
Högsby kommuns lokala trafikföreskrifter om tättbebyggt område i Högsby; 0821-2015-0003

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande KS
Föreskrift 0821-2025-0005.pdf
Föreskrift 0821-2025-0006
Föreskrifter 0821-2025-0007

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 234 DNR: MH.2025.454

Yttrande över förslag till Regional transportplan för Kalmar län 2026 – 2037

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen beslutade den 10 september 2025 att sända ut Regional transportplan för Kalmar län 2026 – 2037 på remiss. De ekonomiska medlen i länsplanen för Kalmar län ska användas för ny- och ombyggnad av alla statliga vägar i länet förutom E22, väg 25 och väg 40.

Arbetet med att ta fram länsplanen sker rullande i fyraårscykler och görs i nära samarbete med Trafikverket, länets kommuner och grannregioner. Utgångspunkten i arbetet med att ta fram en ny länsplan har varit Handlingsprogram för transportinfrastrukturen 2024–2029 i Kalmar län och Trafikförsörjningsprogram för Kalmar län 2025-2033.

Förslag till Regional transportplan för Kalmar län 2026-2037 samt tillhörande miljökonsekvensbeskrivning remitteras till berörda parter, bland annat Högsby kommun, för möjlighet att komma in med synpunkter. Yttrande ska lämnas in senast den 5 december 2025. Förslag till yttrande är inom kommunen berett av Miljö- och byggkontoret i dialog med Samhällsservice och teknik.

<u>Högsby kommuns yttrande</u>
Högsby kommun ser positivt på förslaget till regional transportplan, särskilt vad gäller att kollektivtrafikanläggningar får en pott för medfinansiering. Det har stor betydelse för mindre kommuner, nu när stadsmiljöavtalen har tagits bort. Högsby kommun avser att lämna in en sådan ansökan för Högsby resecentrum. Likaså pekar transportplanen ut behovet av, och resurser för, cykelväg mellan Berga och Högsby, en åtgärd som skulle förbättra trafiksäkerheten och har stor potential att främja hållbar pendling med cykel.

Kommunen önskar dock att avsnittet om åtgärderna i stråket Glahytt - Bockara - Århult förtydligas. Bifogad karta i transportplanen kan tolkas som att vägavsnittet i Bockara inte är med i de nu beslutade åtgärderna. Det ser kommunen skulle vara mycket olyckligt, då Bockara är en stor flaskhals, till skada för den regionala och lokala trafikens framkomlighet, samt så klart de boende i tätorten. Oskarshamn och Högsby ingår i samma arbetsmarknadsregion, där Scania är vår kommuns största arbetsgivare. Det

KU § 234 DNR: MH.2025.454

är viktigt att få med en upprustning av vägen genom tätorten, om inte en förbifart bedöms möjlig. Högsby kommun förordar dock en förbifart söder om samhället Bockara, då en sådan ger stora vinster för den regionala trafiken och minskar störningar för boende i samhället.

Är det så att Bockara inte bedöms möjligt att få med av ekonomiska skäl i denna omgång av transportplanen, så måste det lyftas med i bristanalysen att det finns ett kvarstående arbete. I bristanalysen nämns Glahytt - Bockara som ett objekt, men då endast med Högsby kommun som berörd part. Om förslaget avser att Bockara tätort inryms i det objektet, så ska Oskarshamns kommun stå med som intressent.

Högsby kommun ser positivt på förslaget om ett trafiksäkerhetsprojekt inriktat på mindre tätorter med genomfartsleder. Sådana tätorter betalar ofta ett pris i form av bullerpåverkan och en otrygg trafikmiljö, för att uppnå regionala nyttor i form av framkomlighet och korta restider. Att då kunna arbeta med miljöförbättrande åtgärder i dessa tätorter vore mycket välkommet. Högsby kommun skulle då särskilt vilja uppmärksamma Ruda tätort, där riksvägen fyller en viktig regional och kommunal funktion, men det idag till exempel saknas planskilda korsningar i samhället. Det kommer dessutom genomföras en VA-sanering i samhället de närmsta åren, varför det vore samhällsekonomiskt effektivt att kunna göra anpassningsåtgärder i samband med det. En punkt som vore särskilt intressant att utreda är en ny utformning av partiet kring busshållplatsen Ruda Centrum, där busstrafiken idag tvingas avvika från huvudstråket in på Kanalgatan och Järnvägsgatan. Att få till en annan lösning är komplicerat, men skulle möjliggöra en förbättrad trafiksäkerhet samtidigt med regionala nyttor med minskad restid och attraktivare kollektivtrafik. Alternativt kan ett sådant arbetet ske inom ramen för medel för kollektivtrafikanläggningar på det statliga vägnätet.

Kommunledningsutskottets förslag
Kommunledningsutskottet föreslår kommunstyrelsen att anta yttrandet som kommunens.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande KS
Följebrev - Regional transportplan Kalmar län 2026-2037
Regional transportplan Kalmar län - Länstransportplan för Kalmar län 2026 - 2037 remissversion
Sändlista

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen

KU § 235 DNR: KU.2025.335

Överenskommelse angående uppdrag kring regional utveckling i Kalmar län mellan Region Kalmar län och samtliga kommuner i Kalmar län

Bakgrund
Region Kalmar län bildades 2019. I samband med det övertog Region Kalmar län det regionala utvecklingsansvaret från Regionförbundet i Kalmar län, som bestod av dåvarande landstinget och de 12 kommunerna i länet. Till följd av att Region Kalmar län skulle överta delar av regionförbundets verksamhet tecknades en överenskommelse om finansiering mellan dåvarande Landstinget i Kalmar och samtliga kommuner i länet.

Överenskommelsen ersatte en skatteväxling till följd av ny ansvars- och uppgiftsfördelning. Överenskommelsen gällde för tiden mellan den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2024. Inför 2025 förlängdes överenskommelsen under 1 år.

Den förlängda överenskommelsen om ett årligt bidrag från kommunerna i länet har reviderats inför 2026 med förtydligande gällande former för samverkan samt betydelsen av den regionala utvecklingsstrategin; genomförandet samt uppföljning av denna. Överenskommelsen föreslås gälla tillsvidare med en uppsägningstid om två år från endera Region Kalmar län eller samtliga kommuner i länet tillsammans.

Kommunledningsutskottets förslag
Högsby kommun godkänner för sin del Överenskommelse angående uppdrag kring regional utveckling i Kalmar län mellan Region Kalmar län och samtliga kommuner i Kalmar län, att gälla från och med den 1 januari 2026 tillsvidare

Beslutsunderlag
Förslag till Tjänsteskrivelse - överenskommelse om finansiering av det regionala utvecklingsuppdraget.pdf
Förslag till Överenskommelse angående uppdrag kring regional utveckling i Kalmar län mellan Region Kalmar län och samtliga kommuner i Kalmar län.pdf
Tjänsteutlåtande Utskott

Beslutsmottagare
Kommunstyrelsen